

דברי הכפר

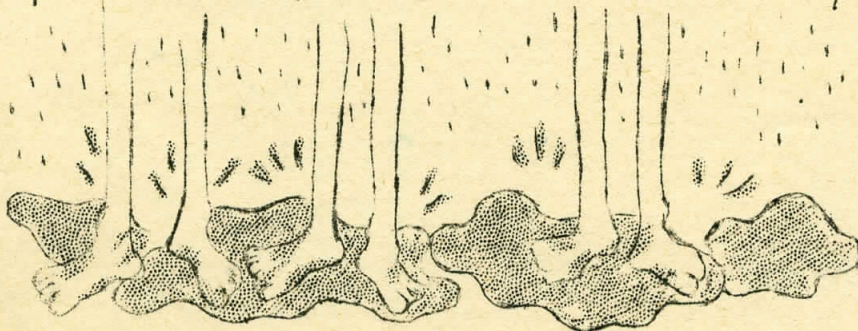
אין קצה למים,
למים אין ספור:
יש גם
יש אגם
יש נהר
יש יאור.

הפלג
ונחל
וגם חרדלים -
אנחנו מכל המבול של המים
בחרנו הפעם דוקא בשלולית.

כי טוב בשלולית
יחפים להלך,
כי טוב בשלולית
שכשו כים לשכשך,

ולתז את המים
וללוש ברגליים
את הטיט הנבדק בדקדוק ומצמוץ
וברוך שבא שלוליות שבחוץ!

ומי שחשקה נפשו גם להשיט צי מפרשים בזו
השלולית - מוזמן להצטרף למסע בספרו של
אברהם שלונסקי - "אני וטלי בארץ חלמה".

מס' 694

י"ב בטבת תשמ"א

19 דצמבר 1980

כפר הנשיא

1. ... $nn - nn - nn - nn$? nn ...

ת ר ב ו ת - הודעה

בעוד שנועיים ביום א', 28/12/80, נשמע הרצאה מפי טובה סעדון, המלמדת אצלנו בעמק החולה וגם-כן באוניברסיטת בר-אילן. הנושא הוא: הים האדום - כחול במעמקיו.

כל מי שפעם צלל או התעסק ב"סנורקלינג" או רצה לעשות ולא הספיק להגיע לים-סוף. אל תחמיצו-מוכסח ערב מהנה עם טובה שתביא גם סרט ושקופיות.

להתראות

ע ד נ ה

ימי הולדת

מטי דיבון	21/12
ארז אפטרות	
שולי מוריס (דיבון)	22/12
אמנון המאירי	24/12
דורס ואלאך	
שרה דבולט	25/12
שלומית ליפשיץ	

נישואים

ג'ין ופרנק ווטרמן	21/12
אבלין והרולד וואלאך	
טוזן ומיירון שוורץ	25/12
אילנה ומאיר וולר	26/12

שהגענו לדור שלישי בכפר הנשיא. וונסה סיפרה על הבר-מצווה שלה ופנינה, בתה, חביע למצוות השנה. עכשיו באה כל העבודה הקשה אך נשמח ביחד עם הילדים בעוד כמה חודשים בחגיגה.

רק נותר להגיד לכולם

ש ב ת ש ל ו ם !

ע ד נ ה

וברגע האחרון: מ ז ל ט ו ב

להילרי בריאן ולי

ולכל המשפחה

להולדת הבן האח.

אנו רוצים להביא את תודתנו הנרגשת לכל החברים שהביאו אותנו לשמחתנו המלאה ועשו לנו את חתונת הכסף לבלתי נשכחת בברכותיהם החמות והנעימות. המתנות היפות והעוגות הטעימות.

ותודה בכלל לערב המהנה והנחמד כל-כך.

תודה מקרב-לב לכדלם

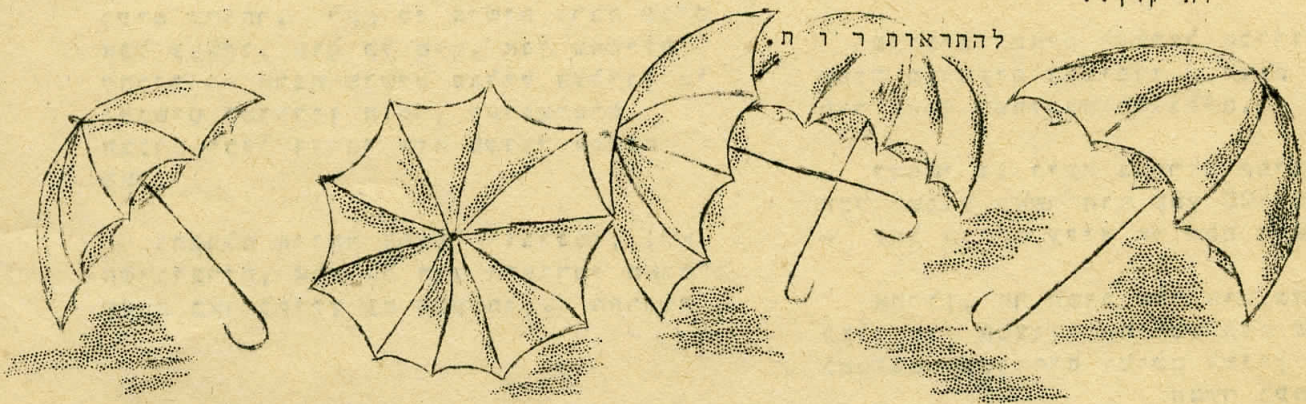
ג'רי ודיאן.

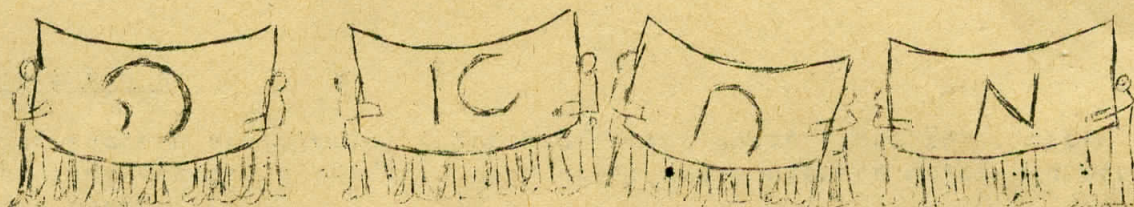
הודעות מריכוז קניות

1. לרגל ספירת מלאי, יהיה המשביר המרכזי ורוב החנויות סגורים, החל מ-28/12 עד לתחילת ינואר 1981. נא לקחת בחשבון...

2. אבל אפשר למסור שוב מטירות לתיקון!!

להתראות ר ו ת.

במשך שלוש עשרה השנים שחלפו מאז מלחמת ששת-הימים התרגלנו לכך שהמדינה גדולה יותר, ושהגבול רחוק יותר. כל-כך התרגלנו - עד שדורות שלמים שבדלו בארץ זו לאחר 57 מקבלים כמובן מאליו את העובדה שבגבולה של מדינת ישראל משתרע מהירדן במזרח ועד רכסי הגולן בצפון.

ולמה שיערערו?

התנועה הקיבוצית המאוחדת, בוועידתה בקבוץ נצר-סירני, החליטה לפעול למען החלת הרבונות הישראלית על רמת הגולן. הניסוחים שהתקבלו בשלב הכנת הוועידה, לפיהם "הגולן הוא חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל", וכי "ריבונות ישראלית בגולן היא ערובה לביטחון ושלום", זכו לאישור מטעם הוועידה. עד כאן עיקרי הדברים ועל זה ברצוני בתור חבר בתנועה הקיבוצית "המאוחדת" למחות.

מזה זמן רב קיימת בי תחושה, שהעם היושב בציון (ליתר הדיוק: ברובו) לא רק שהתרגל לתופעות שהזכרתי בתחילה, אלא שאין לו כל כוונות לשנות את המצב מפני הסיבה הפשוטה שנוח לו. באוניברסיטה העברית בירושלים נתקלתי בתופעה המדהימה (עבורי) שרוב רובו של הציבור הישראלי היה מעדיף להשאר עד ימות המשיח במצב של שליטה על שטחים כבושים (אנחנו באמונתנו הטהורה מצאנו לכך גם בטוי מלולי מרגש "השטחים המשותפים...").

אני מוחה.

אני מוחה נגד הזכות שלקחו לעצמם נציגי התנועה הקיבוצית המאוחדת לפרסם בשמי הצהרה שכזו. התנועה הקיבוצית שתמיד הלכה (כלשון עבר) לפני המחנה אכן מצאה לה נושא להוביל בו...

מבחינת החוק הבינלאומי אין לנו כל זכות להחיל רבונות זו. מבחינת הצדק האנושי אנחנו עושים עוול. מבחינת האפשרות של חתימה על הסכם שלום עם סוריה כיום מן הימים אנחנו חוטאים לסכוי. ואחרון ואולי הכי חשוב: אנחנו כיהודים בני-חורין בארץ ישראל פוגעים בערכים הבסיסיים שעליהם מושתתת המדינה הדמוקרטית שלנו. הרבה מעשים נעשו במדינתנו הקטנה בשם הבטחון. רובם המכריע מתוך חוסר ברירה (ובכך אני מאמין באמונה שלמה) ומקצתם מתוך גישה בטחונית קיצרת-ורואי. ושלא יבינו אותי לא כהלכה. אינני מציע החזרת שטחים מיידית ונסיגה ללא תנאי. אני רואה אפשרות שנשאר ברמת-הגולן עוד הרבה שנים עם הקשיים שבכך. אבל יש הבדל עקרוני בין ישיבה בשטח ריבוני של מדינה שכנה ובין ספוח השטח למדינתנו. נשאלת השאלה מה הטעם לעורר את הנושא כעת? האם רמת-הגולן מהווה כעת את הבעיה הדחופה בזירה המדינית?

הנזק המדיני שנגרם עקב חוק ירושליים כבר ידוע לכולם. האם יש טעם והגיון פוליטי בספור דומה ביחס לרמת הגולן?

יש צורות אחרות בכדי לדאוג שרמת הגולן לא תהווה מקום שממנו יורים חיילים סוריים על ישובים שלווים בעמק החולה. אפשר לפרז, אפשר לבנא"ם ויש עוד פתרונות של מומחים גדולים ממני. אבל מדוע דווקא התנועה הקיבוצית המאוחדת לקחה על עצמה את החובה לקבוע עובדה מוגמרת זו? אינני רוצה להכנס כאן לוויכוח: האם צריך לפנות ישובים מהרמה במקרה הסכם שלום עם סוריה (אגב, אני משוכנע שבסופו של-דבר ספור הפיצויים של הפיתחה יחזור על עצמו ברמה...).

המשך בעמוד...

כל הסכויים מורים שבזמן הקרוב תקבל הכנסת החלטה וברוב גדול, בזכות ספוח רמת הגולן לרבונו הישראלית. ובכך תצטרף למסכת הטעויות האינוסופית שלנו עוד החלטה אומללה. ומה צר לי שהתנועה הקיבוצית היתה מיוזמותיה.

נ.ב. ברצוני לאסוף חתימות של אנשים מהמשך שמזדהים עם תוכן מאמר זה ולפרסם "קול קורא" בבטאון הבין-קיבוצי על-מנת לעורר הדים. כל מי שמרגיש הזדהות - יש רשימה תלויה על לוח המודעות.

בהחלטה שנערכה לא מכבר על הזדהות עם הסיסמא: "הגולן חלק בלתינפרד מארץ ישראל" - חתמו כבר עשרות חברים מכפר הנשיא. עובדה זו מציקה לי מאד ואני תוהה האם כל חבר וחבר שחתם היה ער לכלל ההשלכות והמשמעויות של צעד זה. יאיר דוארי

ביטון לבין עצמו

ותקום התק"מ ותהיה מועצה ראשונה

נצח סירני יום ד' לפני שבוע והמועצה הראשונה של התנועה הקיבוצית המאוחדת מתכנסת. גשם חורפי יורד בשטפון ובשולחנות הקבלה עובדים לאור פנסים. עוברים למועדון החברים לתחילת הזלילה שלא נפסקת בכל 36 השעות הבאות. מועדון מפואר שהוא חלק של בנין בו שוכן אולם הופעות עוד יותר מפואר: שטיחים על ריצפת האולם, כסאות מרופדים, במה שכל תיאטרון מקצועי לא היה בוחל בה. ואט אט מתכנסים באווירת השפע צירי המולצה, לבושים היטב, נינוחים וכטוחים-היש בינם לבין שכבות המצוקה בארץ שפה משותפת? ואם יזדמן מנהיג הפועלים הפשוטים לישיבות המועצה האם יבין שכל זה תוצאה של עמל כפיים, של מאבק שנים או שיאמין שכל זה הושג עקב נצול השכבות החלשות, בגין תקציבי סוכנות והטבות פוליטיות עדתיות?

הישיבה הראשונה נפתחת: מזכיר אהוד הקבוצות והקבוצים לשעבר-מוסה חריף-נושא את דברו ומדגיש שאחד התנועות הוא עובדה קיימת, נחוץ לשתייהן יחד וחיוני למדינה, למפלגה. מילים נבחרות ודפלומטיות. איך דריכה על יבלות. הסכנות האורבות לתנועה החדשה רמוזות ולא מורגשות. האוירה הקיימת במדינה מחייבת תנועה קבוצית חזקה שתתרום, שתורגש...

בחרים בנשיאות וועדות החלטות. עדה ידלין קמה למחות על מיעוט יצוג החברות בועדות אלו-אחת בכל אחת-מחיאות כפיים. העובדה שלא חשבו על זה מראש ורק בדיעבד תוקן הדבר אומר דרשני. נחמיה גינסברג קם להביע התנגדות לסדר היום שלא אפשר ע"י הקבוצים. האם זה אות לבאות שמעתה אם לא נהיה ערים יחליטו אי-שם ואנחנו נתרגל לקבל בהנדה ראש? מאשרים את סדר היום בהסתייגות. קיימת, אומרים, אפשרות לא להחליט בנושאים השנויים במחלוקת. המשך בעמוד...

המשך-בינינו לבין עצמנו...

פתיחת הנושא המדיני ע"י ח"כ אברהם כ"ץ - עוז (כצל"ה). מחייב הסכמה מירבית בתוך התנועה ולא מצפה לקונסנסוס של כל חברי התנועה. בהתייחסו למצב המדיני והיחס בעולם אלינו אומד שבמאבק בין עמים אין צדק אובייקטיבי וכמו כל צדק הצדק שהעם היהודי תובע לעצמו הוא סובייקטיבי. אזכר את בעית רמת הגולן השרויה במחלוקת.

ראשון הנציגים של ישובי רמת הגולן, יהודה הראל, מדבר: במשך 13½ שנה האחרונות הוקמו 27 ישובים ובהם 6500 נפש. הרבה רגש, הרבה כאב. דברים נשמעים בקשב רב.

ברור שזאת תהיה השאלה היחידה שעומדת על הפרק. הרי על העמות בין רבין ופרס לא ידברו.

דובר אחרי דובר, נאום אחרי נאום. דברי טעם ודברים שאפשר לוותר עליהם. והמפליאים בדבריהם התוססים, העטופים בהומורוס של יעקב מרגלית ושל ביטמן. חלק שלדור מיסדים/נפילים/חכמים.

הערב מוקדש למופע אומנותי. מאוחר נוסעים לנען לישון. גשם יורד למחרת בתזרה לנצר סירני. אוכלים בשפע. ישיבה שניה מוקדשת לבעיות כלכלה וחברה. כאן בין דברים חשובים שחייבים להישמע נשמעים דברים טפלים שנאמרים מפני שאומרים חייבים להופיע בפרטוקול. היש לתנועה הקבוצית המאוחדת מסר. היא תדריך נוער, תתקבל כשותף בעירות הפתוח?

צהריים. ישיבה אחרונה. יו"ר ועדת ההחלטות (מאיר זרמי) מביא את מניעיה של הועדה ונסיונותיה לצרף יחד הצעות תקון.

ההצבעה על הגולן. האולם מלא מפה לפה. יש 420 צירים - אין יצביעו. מישהו מציע לא להחליט. אותו יהודה הראל קם לומר שאי-אפשר כי יש משפחות שממתינות שבועות לדעת מה יהיה גורלם. צעקות של "סחטנות". המתח עולה. מצביעים. בעד הצעת המזכירות להחיל את חוק המדינה (לא נקוב מתי) על הגולן 186 נגד 126 נמנעים 28. האולם מתחיל לאט לאט להתרוקן. נוסעים הבייתה בגשם שוטף. מועצה ראשונה בסדרה ארוכה או...?

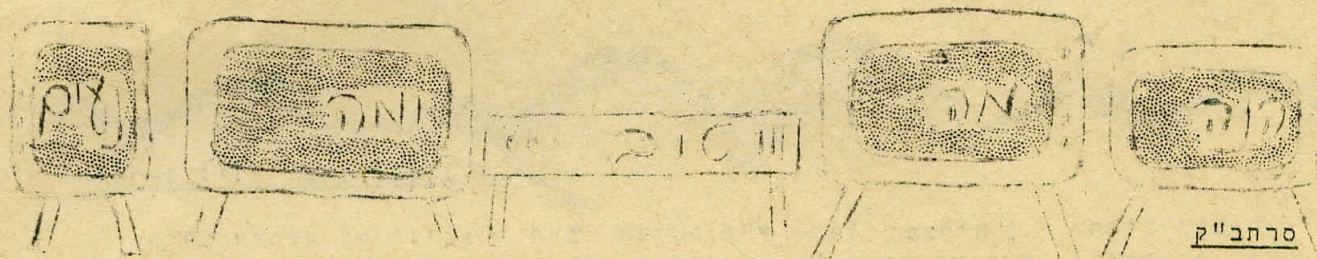
רגע של תודה אישית

עמוס עוז אמר על הקבוץ שהוא התכרה הפתוח גרועה מכל החברות שהוא מכיר ובעתות צרה היא מתלכדת. יש יותר מזה בכל אופן בקבוץ זה. לקראת התחנה הרגשנו שכל אחד משתתף כשמחתנו ורוצה לעזור. גם ילדים ובני נוער ברכונו ב"מזל טוב". כל אחד דאג שהתופה, הארוחה, הארוחת במועדון, המסיבה, ההסעה לאורחים יקויימו כהלכה.

נהננו מן המסיבה. השתתפות הורי "עשור" בהמוניהם ולו לשניות בודדות נגעה ללב. הרגשנו שזאת משפחה אחת גדולה ששמחה שכן משק מתחתן. הרביעיה, שירת החבר'ה, דברי ההנחיה הפכו למסכת אחת של ביחד.

על כל זה ועוד תודה.

א ר י ק

ובכן, נגמר הסרתב"ק. היה "כייף לא נורמלי", אך בסיומו נאלצנו רכזי התרבות, מצויידיה במידע רב, לחזור הביתה למציאות האפורה של תכנון תוכניות, תקציבים והשקעות ועניינים קטנים וקטנים פחות הכרוכים בתפקידנו.

השנה התרכזנו בכמה נקודות מרכזיות:

ההתיקרות: כחוצאה עולה משקל התרבות הביתית לעומת זאת המובאת מבחוץ. ברוב האזורים הזמנת מופעים היום נעשית לעתים בשיתוף עם קבוצים בסביבה הקרובה. (מופע טוב עולה בסביבות 3,000 ש"ח!). הקיבוצניקים יצטרכו, בדומה לתושבי הערים, לצאת מהבית לעתים קרובות יותר. אנשים כאזור שיכולים לתרום בשטחים שונים יועדפו על אלה שגרים רחוק יותר. הצעות בנדון יבורכו!

הטלוויזיה והשלכותיה: פתרון קל ויקר למדי: רכישת מערכת וידאו, המאפשרת בין היתר הקלטת תוכניות טלוויזיה בליל שבת והקרנתם בחדרי החברים בשבת אחת"צ. פתרון קשה ובהישג ידינו(?): העלאת רמת התוכניות בכדי למשוך את הקהל.

הווי חברתי: הרכזים רואים כחלק חשוב מתפקידם יצירת אווירה נכונה למפגש בלתי-אמצעי בין החברים בגילאים השונים. הדרכים העיקריות להשגת מטרה זאת: מועדון חוסס וחי (הלואי עלינו), מועדוני זמר מקומיים ואזוריים, מועדון 30 פלוס/מינוס למפגש ולרקודים באווירה אינטימית ועוד.

במשך הסמינר נוכחנו לדעת מהו האידיאל שאליו אפשר לשאוף כשמדובר בתרבות בקבוץ, בהיבטיה החברתיים-אנושיים ומבחינה חומרית. כל רכז באופן טבעי מדד את הנתון בביתו כנגד אידיאל זה. לדעתי, מבחינה חברתית-אנושית אנחנו בכפר הנשיא ממש "על הגובה". מבחינה חומרית (ציוד, מבנים), מצבנו דל ביותר בהתחשב בגילנו ובמצבנו הכלכלי. אין לנו לא אולם, לא מבנה לחוגים, לא מחסנים ראויים לשמם, לא ציוד בסיסי ביותר. נקווה להדביק את הפיגור בשנים הבאות.

תחזית תוכניות לדצמבר-ינואר

- 26 בדצמבר - מונטוורדי - הרצאת סיכום.
 - 31 " - 1001 שקרים של פיקסו - סרט סאטירי מיוחד.
 - 2 בינואר - מגזין לסיכום ארועי 1980.
 - 9 " - מסיבת חיילים משתחררים ומתגייסים.
 - 16 " - מועדון זמר חורף של כפר הנשיא.
 - 23 " - מסיבת ט"ו בשבט.
 - 24 " - טיול טבע (בהתאם למזג האוויר).
- בתכנון לחודש פברואר: ירח עיון בסימן 70 שנות התישבות.

שבת שלום

ר ו נ ה

המועצה האזורית הגליל העליון

שלום רב לך!

מדי פעם אנהנד מציעים לך פעילויות מיוחדות ליחידים, כמו טיולים, מועדון, וקבוצות חקשורת - באיזור שלנו.

אולם אתה ודאי יודע שהאיזור שלנו משופע בפעילויות ואולי תמצא גם אתה לעצמך פעילויות ובילויים נוספים שיהנו אותך ויאפשרו לך להרחיב את המעגל החברתי שלך. כאן לנוחותך ולבחינתך - מבחר הפעילויות התרבותיות שמציעה המועצה האזורית.

מועדון זמר - זה עתה החל את פעילותו. אוהבי השירה מתכנסים אחד לחודש, בקבוצי האיזור, ובקרית-שמונה (הפעם ב-1/12 בקולנוע שניר - ערב שירי סתיו. ב-5/1 במחניים ערב שירי דוד זהבי). המועדון פתוח לכל חובבי הזמר. המארגנים: ציפי-גרנץ, יוני-מחניים, ושניידר יעקב-מיפתח.

הרקדה אזורית

בכל יום רביעי בערב, בגונן - מארגן סיפי (מחניים) בדרום החולה - אחת לשבוע, מארגן פנחס בן-פנחס (מחניים).

מקהלה אזורית

המנצח: סטנלי ספרבר.
המקהלה מתכנסת בכל יום ג' באולם המועצה האזורית, פתוחה בפני כל מיטיבי השיר, המעוניינים, אחראי: משה טל, מ. אזורית.
מרכז: חגי אגמון-מעין ברוך. הלהקה מעוניינת לקלוט רקדנים ורקדניות נוספים.

להקת מחול

חוג דרמטי - סדנה אזורית.
מארגן: דן אילן-מנרה.
הסדנה פועלת בקרית שמונה, בשיתוף עם חברי מקרית שמונה.

תזמורת כלי נשיפה

של מכון למוזיקה בחל-חי.
האחראי: יהודה לוי - מועצה אזורית. אפשר להצטרף.

ערבי קונצרטים - קאמריום.

סדרת קפה - קונצרט בכפר-סאלד (אחת לחודש).
וסדרה בדרום החולה.

סולם יעקב - ערבי שירה באנגלית. מארגן: מנחם וינרגרד - מחניים.

הצגות ומופעים

באולמות אילת השחר, שניר, בית אדלשטיין, וכמו-כן למשקי איזור דפנה - באולם של דפנה.

נוסף על אלו מתקיימים החוגים הקבועים הבאים:-

ציילום

המדריך: יגאל אשוח (כפר גלעדי). החוג פעיל ומעניין. מתכנס דרך קבע בחל-חי.

ספרנות

מרכזת - רבקה צוקרביץ (כפר בלום) החוג מתכנס בבי"ס "עמק החולה" (כפר בלום).

המשך-מהמועצה האיזוריתב ר י ד ג' -

מרכז: מקסי - כפר בלום.
החוג מתכנס פעם בשבועיים בבית הארחה של אילת השחר.

צ פ ר ו ת -

חוג פעיל מאוד. כתובת לפניה: בי"ס שדה "חרמון" שאר ישוב.

משוטטים -

כתובת לפניה בי"ס שדה "חרמון" - שאר ישוב.

חוג תלמוד -

מרכז: הרב צפניה דרורי (ק"ש) החוג מתכנס בנאות מרדכי.

ארכיאולוגיה -

מרכז: טומי עמית (כפר הנשיא).

ברית השחיה במשגב עם -

אחראי: מיכה שטראוס. מ. איזורית. הברית מחוממת, פתוחה כל השנה.

ט נ י ס -

מרכז הסניס בקרית שמונה (כל יום אחה"צ), אחראי איתן שטרן, כפר בלום.

חוג דאיה -

מתקיים במחניים. אחראי: אברמיק לנדסמן.

חוב סקי למבוגרים -

אחראי: אבנר שמחאי מהגושרים.

חוג רכיבה בקיבוצים -

כפר גלעדי-נמרוד הורביץ. כפר בלום, שמיר, הגושרים.

חוג קולנוע -

מתכנס אחת לחודש בלהבות הבשן בהדרכת מריו קוסוי.

כל אלו לרשותך ולהנאתך.

בברכה

אורה ערמוני

אנו משתתפים בצערך הכבד של בני פ. ובני המשפחה במות האחות.

שמעון אור

ראשית,

תודה רבה לכל מי שעזר, ארגן, הכין, הציג, בא והשתתף בשמחתנו.
היה פשוט נפלא.

ועכשיו לנושא הבית, ומתי?

לדעתי - מי שבחוץ, בלונדון, בקליפורניה, אוסטרליה או תל-אביב; בשיא ההצלחה בחיפוש או בתהדמות אפליס; מי שרץ, עומד או שוקע - תמיד צריך בית שאליו אפשר לחזור, איזה גב שאליו צריך להשען, איפה שמבינים ואוהבים ויודעים ומכירים אותו.

אני גם בטוח שאף אחד בחוץ, לא הולך וחי את החיים שלו מתוך מחשבה: כפר- הנשיא בית, בית ורק בית. אבל איפה שהוא מאחורה זה דוחף אותנו, מייצב אותנו וגם עוזר לקחת צ'אנסים.

למי שלא יודע - ביולי 1980 סיימתי ארבע שנות לימודים שבהן לא עשיתי הרבה חוץ מללמוד ולפרנס את עצמי. רק עכשיו למעשה אני מתחיל בחיים רגילים של עבודה, חיפוש אחרי מקום מגורים, הסכון כסף, טיול וכל שאר ירקות שבן-אדם לרוב עושה ישר אחרי שהוא יוצא מהמשק.
כמו כן אני מרגיש שיש לי מחוייבות מסויימת כלפי המקצוע שרכשתי לי.
אני מעריך שתוך השנה וחצי הקרובות נדע יותר, ענת ואני, איפה אנחנו רוצים לנסות לגור.

אני מקווה שבזה העברתי בצורה כללית כמה מהרגשותי.

שוב - תודה,

שלכם - שלופה וענת

נוכחים: קולין פ', ג'ובל ט', אנגה ט', ג'נט ג', ברוך כ'.

(1) ימי עבודה במפעל:

הוצגה בפני הועדה השוואת ימי עבודה במפעל (9 חודשים בכל שנה).
התפלגות ימי העבודה:-

1976	1977	1978	1979	1980	
18,400	18,200	18,100	18,000	17,800	י"ע שכירים
9,800	11,300	12,100	12,800	13,300	י"ע חברים
-	1,800	1,900	1,100	1,300	י"ע זמניים
28,200	31,300	32,100	31,900	32,400	סה"כ
123	138	140	140	142	מס' עובדים בממוצע יומי:

תוספת העובדים העקריים היתה למחלקות היצור, ואילו להנהלה הכללית לא נוספו עובדים.
בסך הכל גדל מספר העובדים במפעל ב-5 שנים בכ- 15%.

מבדיקת תנועת החברים במפעל, הרי שמספר החברים במפעל גדל מ-49 ל-74.

בתוך נוסף הוא שכ- 83% מהחברים שעבדו במפעל לפני 1976 עובדים במפעל גם היום,
ואלו כ- 68% מכלל החברים שנכנסו למפעל בין 1976-1980 נקלטו במפעל.

עקר הדיון נסב על תנועת החברים בתוך המפעל (כניסה ויציאה), ולפיכך סוכם ליחד לנושא
דיון מיוחד.

(2) מכירות תש"מ במפעל והשוואה ל-3 שנים (באלפי לירות):

תוכנית תש"מ + 66% אינפלציה	בצוע תש"מ	בצוע תשל"ט	בצוע תשל"ח
-----	-----	-----	-----
מכירות	249,500	240,200	290,300
הזמנות נכנסות	246,600		
סל הזמנות פתוח	-		
בסוף כל שנה	72,300	65,100	60,700
יצוא ישיר באלפי \$	\$ 2,551	\$ 1,806	\$ 1,826
יצוא	\$ 2,500		

מהנתוח הנ"ל מתברר שישנה ירידה במכירות לעומת התוכנית בשעור של 23%. עקר הירידה
היא כתוצאה מהקטנת המכירות ברויות ובמחלקת החמרן. לעומת זאת חל גידול במחלקת
הברזים לעומת השנה הקודמת.

מבדיקת כל ההזמנות הפתוחות בסוף כל שנה, הרי שמצב ההזמנות במחלקת החמרן הוא מדאיג
וישנה ירידה של כ- 40% לעומת מצב ההזמנות בשנה הקודמת. מאידך הגדול בסך ההזמנות של
הברזים הוא מרשים וסל ההזמנות עומד על כ- 40 מליון לירות לעומת 22 מליון בשנה הקודמת.

מבחינת היצוא הרי שבפטינגים ישנה עליה של כ- 29% ביצוא לעומת השנה הקודמת וסך היצוא
בפטינגים מתקרב ל-2 מליון דולר.

בנושא היצוא מתברר שלמרות הפיחותים הזוחלים, עדיין מפגר שער החליפין של הדולר
לעומת האינפלציה בשעור של כ- 30%.

עליה אינפלציה שנתית בתש"מ - 123%.
עליה בשנתי שער חליפין ה-\$ - 95%.

מובן שלכך ישנה השלכה חמורה מבחינת רווחיות המפעל, היות ומירב התוצרת מיועד ליצוא.

Monday evening past, the marriage of Shlufa and Anat was solemnised and celebrated later in the evening with a successful party. Wednesday evening was open house at the Ehrenbergs. Toasts were raised to the newly-weds.

At the moment there are no further weddings scheduled for the immediate future, so now the new babies take the lime-light. The first in line-- a son for the Kaplans. Mazel tov to Hilary, Brian, Lee and all the family.

Vita Mendzigurski returned home after a short sojourn in Safed hospital. We welcome her home and wish her good health.

Thank you

We would like to thank everyone for their very good wishes, delicious cakes and beautiful presents recieved, and for making our Silver wedding anniversary such a wonderful and memorable occasion.

Diane and Gerry Nymark.

From the clinic:

A reminder that the time to get your Flu shot, is now. If you haven't already received one and wish to do so, this is your last opportunity. After this week there will be no more this year!!!

Keys for Kerosine tanks ----- may be gotten from the following families.

Haim and Annette

Ariel and Advah

Shosh and Zanny

Ruth and Gadi

Irwin Kantor

Joe and Gustie

Mina and Yohanan

Shosh and Raymond

Steve Ben- Yosef

Sewing room

If you haven't yet bought winter clothing, you are invited to visit the sewing room Friday or Sunday. If you have already bought, you may visit on Sunday.

(2)

Condolences

We offer our deepest sympathy to Benny Forster and family on the death of his sister.

Apology

My sincere apology to the Waterman and Schwartzman families for last weeks' error regarding the Memorial booklet. The name should have read Annon Schwartzman not Waterman.

Birthdays and Anniversaries

Mattie Devon	21/12	Amnon Hameiri	24/12
Erez Apturt		Doram Wallach	
Shuli Morris (Devon)	22/12	Sara Devolt	25/12
		Shlomit Lifschitz	

Jean and Frank Waterman	21/12
Evelyn and Harold Wallach	
Susan and Myron Schwartz	25/12
Ilana and Reir Waller	26/12

Congratulations to all the above, and a special mazel tov to Ann and Harry who are both celebrating their 75th birthday this Friday.

Shabat Shalom

מפעל "הבונים" בכפר הנשיא

ברזים כדוריים מתוחכמים כמנוף ליצוא

מאת
כתב מיוחד

את הדרך למעבר הנוזל. הכדור החלול עצמו העשוי מנירוסטה, שיוצקים אותה במפעל עצמו, מונח על גבי תושבת מחומר הנקרא טפלון מחוזק, המצטיין בשתי תכונות בולטות: הראשונה מתבטאת בכך שמקדם החיכוך שלו קטן מזה של גרין, והשנייה היא תכונה הנחשפת בשעה שהכדור נלחץ אל התושבת בהשפעת הנוזלים המצויים בצנרת, לחץ המקנה אטימות מוחלטת לסגירת הברז.

ואכן, לתכונה זו של סדירה אטימה לחלוטין, יש חשיבות עליונה בכל תעשיות-הליך, כמו תעשיית המזון והתעשייה הפטרוכימית, שבהן אסור לנוזלים כלשהם להסתנן מחוץ למערכת.

מכיוון שבתעשיות-הליך הצנרת מאד מסובכת ולמקור מות מסויימים בתוכה קשה להגיע וגם מסוכן להיקלע לסביבתם, מופעלים הברזים הכדוריים באמצעות מפעילים פאומנטיים ואלקטרוניים הסוגרים ופותחים אותם בהפעלה מרחוק.

הברזים הכדוריים הללו, על מפעיליהם האלקטרוניים והפנאומטיים, מעניקים למפעל הבונים יתרון יחסי ניכר בשוקי חוץ, בעיקר באירופה, משום שביבשת זו רק מפעל אחד מפיק מוצרים דומים, כך שהשוק לתוצרתו של מפעל הבונים הוא גדול למדי. ואמנם מפעל הבונים הצליח לחדור לשוק האירופי, ובשנת 1980 הוא ייצא ברזים ואביזרי צנרת בסך של 2.8 מיליון דולר. ראוי להטעים שמפעל הבונים הוא אחד מהמעטים בעולם שיוצקים בעצמם את נתך הנירוסטה ומעבדים אותו ומפתחים אותו

מקובל שהתעשייה הישראלית לא תוכל להשתלב בשוק הבינלאומי, אלא אם כן תנצל לטובתה את ה"סדקים" שהשאירו בתחומי חברות הענק הלאומיות והבינלאומיות, סדקים הנובעים מכך שלא כדאי להן להשקיע מאמצים וכספים בייצור מוצרים מתוחכמים בסדרות קטנות. ואכן קביעה זו הוכחה לא אחת כנכונה, וגם מקרהו של מפעל "הבונים" בכפר הנשיא, מאשר אותה מחדש. כששמענו לראשונה על המפעל ונאמר לנו שהוא מייצר ברזים, הדבר הראשון שעלה בדעתנו הוא ברזים מהסוגים המוכרים לנו, המותקנים במטבחים ובחדרי האמבטיות, ושאלנו עצמנו: מה החידוש שיש בייצור מסוג זה, והלו זהו שיגרה תעשייתית רגילה?

בביקור שערכנו בעת האחרונה במפעל, הובלנו אל חדר התצוגה של מוצריו, ומייד התברר לנו שטעינו מאד בהערכתנו: מפעל הבונים אינו מייצר ברזים רגילים ומקור בלים המותקנים בכל בית בישראל, אלא ברזים כדוריים מתוחכמים המהווים חלק אינטגרלי של כל צנרת תעשייתית, תית, וביחוד צנרת של התעשייה הכימית.

ובכן, מהם ברזים כדוריים?

ברזים כדוריים הם ברזים שהגוף החוסם בתחומם לנוזל את דרכו בצנרת או פותח אותה לפניו, צורתו היא כשל כדור חלול שניתן לפתחו או לסגרו ברבע סיבוב של 90°. אם מסובבים את הכדור כך שחללו יוצר קו רצוף עם הצנרת, הברז נפתח והנוזל יכול לזרום דרכו. לעומת זאת, אם מסובבים את הכדור כך שפניו החיצוניים חוסמים את הכניסות לצנרת, הברז נסגר, ובמצבו זה הוא חוסם

תרשים 6

בתקציבים ובכוח-אדם אשר מאפשרים להן ברירה אחת - התייעלות - אם הן רצות להימנע מפגיעה בשירותים שהן מעניקות לקהל.

מהקשרים שהמכון לפריון עבודה מקיים עם המפעלים, מסתבר שבתקופה האחרונה האחרונה גבר העומס המוטל על ההנדסאים והטכנאים. ההנהלות מפנות אליהם דרישות הולכות וגוברות בכיוון התואם את ניצול הידע המיקצועי העומד לרשותם. כך למשל, הטכנאים נדרשים לענות על בעיות כמו:

- מציאת מוצרים חדשים ובדיקת הרכב סל המוצרים והשירותים הקיימים;
- מציאת חומרים תחליפיים העשויים להביא לחיסכון וליעילות הייצור. בכל מקרה נבדקות האפשרויות לצימצום רמות המלאי;
- לחצים מופעלים גם בכיוון של סריקת ובדיקת החיוניות של פעילויות המבוצעות כיום מתוך רצון לבטל פעילויות מיותרות.
- כיוונים אחרים שניבחנו הם: בדיקת אפשרויות להגברת ניצול המשאבים הקיימים - הן לגבי כוח האדם והן לגבי מכונות.

במקרים אחדים נערכות בדיקות לבחינת האפשרות של ביצוע פעילויות באופן עצמי, במסגרת המפעל (או במסגרת האירגון), אשר עד כה בוצעו עלידי קבלני חוץ. לנו במכון אין ספקות בקשר ליכולתם של הנדסאים וטכנאי הייצור להתמודד עם משימות אלה. ואמנם, ההנדסאים והטכנאים מצויים בכלים ובטכניקות המתאימים, בין שמדובר בניתוח תהליכי עבודה ושיפור שיטות ובין שמדובר במניעת כפילויות של פונקציות ומנגנונים. עם הידע והכלים שבידיהם ועם הנכונות והפתיחות הקיימים כיום בקרב הנהלות לאמץ רעיונות חדשים - יש מקום לתיקווה לשינוי תמונת הפריון שצוירה מקודם.

בתרשים 6 נתונים על שכר העבודה לפועל ייצור בתעשייה ב-\$ השכר לשעת עבודה של פועל ישראלי (כולל תוספות סוציאליות), בשנת 1979, הסתכם ב-\$ 3.30 בלבד, והוא מהווה פחות משליש מהשכר לשעה בשוודיה, בגרמניה, בהולנד ובבלגיה - שהובילו בתחום התוצר למועסק. אולם מן הראוי לציין שהקשר הקיים בין השכר לבין הפריון יכול להיות דרסטי. דהיינו, לא רק הפריון יכול "למשוך" שכר, אלא גם העלאת שכר יכולה "למשוך" פריון.

אמנם פשוט יותר לצייר תמונה על המצב בתחום הפריון ולהצביע על המגרעות והליקויים, מאשר להתוות הצעות לשיפורים, שלא לדבר על הקושי לבצע הנידרש. אולם, למרות הקשיים, הרי שבתחום הפריון, שלא בדומה למזג-אוויר - יש אפשרות לא רק לבקר אלא גם לעשות דבר-מה לשינוי המצב.

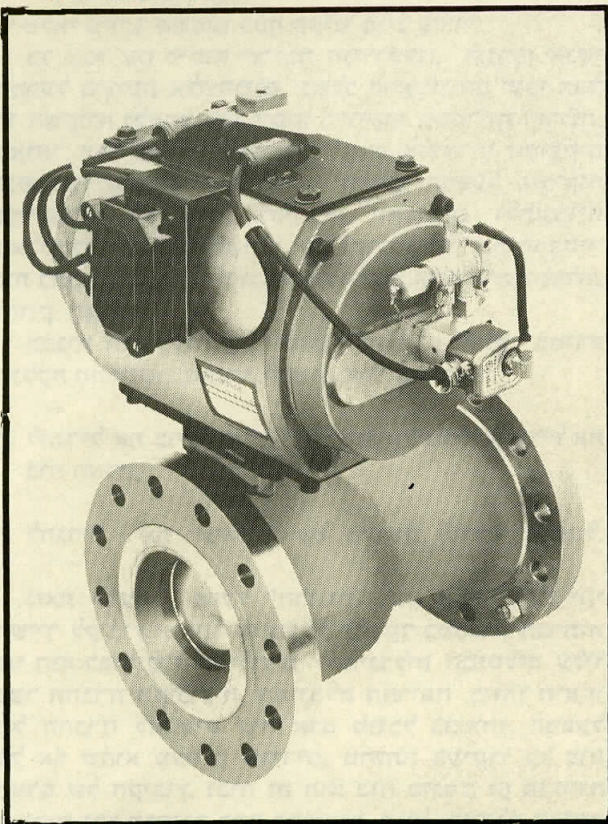
מי שקרא בספרי מרק טווין, זוכר בוודאי קטעים שבהם המחבר מספר כי לאוניות על המסיסיפי לא היה מספיק קיטור, ולכן הן לא יכלו גם לשוט וגם לצפור באותה עת: הן היו צריכות להפסיק לצפור כדי שיוכלו להתחיל לשוט. גם אצלנו הגיע הזמן להפסיק לצפצף ולצאת לדרך, לאותה דרך שמובילה להגדלת התפוקה והפריון.

אינני רוצה לדון בהקשר זה בדרכים הקיימות במישור המאקרו-כלכלי (במישור הכלל משקי) לקידום הפריון. נשאר זאת לאותם אנשים העוסקים בבעיות העומדות ומנסות ברומם של עולם, במיוחד כאשר הדעות בתחום זה (כשמדובר ברמה הכלל משקית), הן חלוקות, ומה שנראה כפתרון טוב והולם לאחת הקבוצות, נראה כפתרון גרוע לקבוצה השנייה.

דומני שיהיה זה יותר מועיל, אם בפורום זה נגביל עצמנו לתחום המיקרו-כלכלי, כלומר למישור של השיפורים והיעילות ברמת המפעל הבודד (או בתחום האירגון הבודד). כאן הפתרונות הקיימים להגדלת הפריון הם הרבה יותר ברורים, יותר מוחשיים, ופחות נתונים לחילוקי דעות. ויותר חשוב מכך, הפתרונות כאן הם בתחום שליטתם - שליטתנו.

יש מומחים לפריון הטוענים כי האקלים בתעשייה ובמסחר, לעולם אינו מתאים (אינו נוח) להתדיינות בבעיות פריון, שכן, אם הכלכלה משגשגת, הרקע אינו מתאים. הסיבה לכך היא מפני שהאנשים במפעלים עסוקים מידי בקבלת הזמנות ובהתאמת קווי ייצור, בעמידה בלוח הזמנים הנדרש לאספקה וכיוצא באלה - ואינם מתפנים לעסוק בבעיות הפריון. לעומת זאת, אומרים אותם מומחים: אם הכלכלה תשושה, או אם הכלכלה היא בנסיגה - ההנהלות חרדות לבעיות שמירת הקיים, כך שאין להן באותו זמן עניין לעסוק בבעיות ערטילאיות של פריון.

למרות דעה זו, נראה לי שלא אשגה אם אציין שהדבר אינו מדויק. לדעתי, קיים היום אקלים נוח ביותר להעלאת הפריון, מפני שההנהלות של המפעלים מודעות לצורך בהעלאת היעילות והפריון - אולי יותר מאשר אי פעם בעבר. שכן, לא מעט מפעלים נתקלים כיום בקשיים עקב ירידת הביקושים למוצריהם בשוק, מפעלים אחרים נאבקים קשות בעליית הוצאות הייצור המחבלת במאמצים שהם עושים כדי להגיע לרווחיות בעולם שבו המחירים וההוצאות דוהרים ללא הרף. גם מוסדות השירות, ובתוכם יחידות המשתייכות לסקטור הציבורי - מרגישות עתה יותר מאשר תמיד את הצורך ביעילות ובחיסכון. על יחידות אלה נכפו בשנה האחרונה קיצוצים

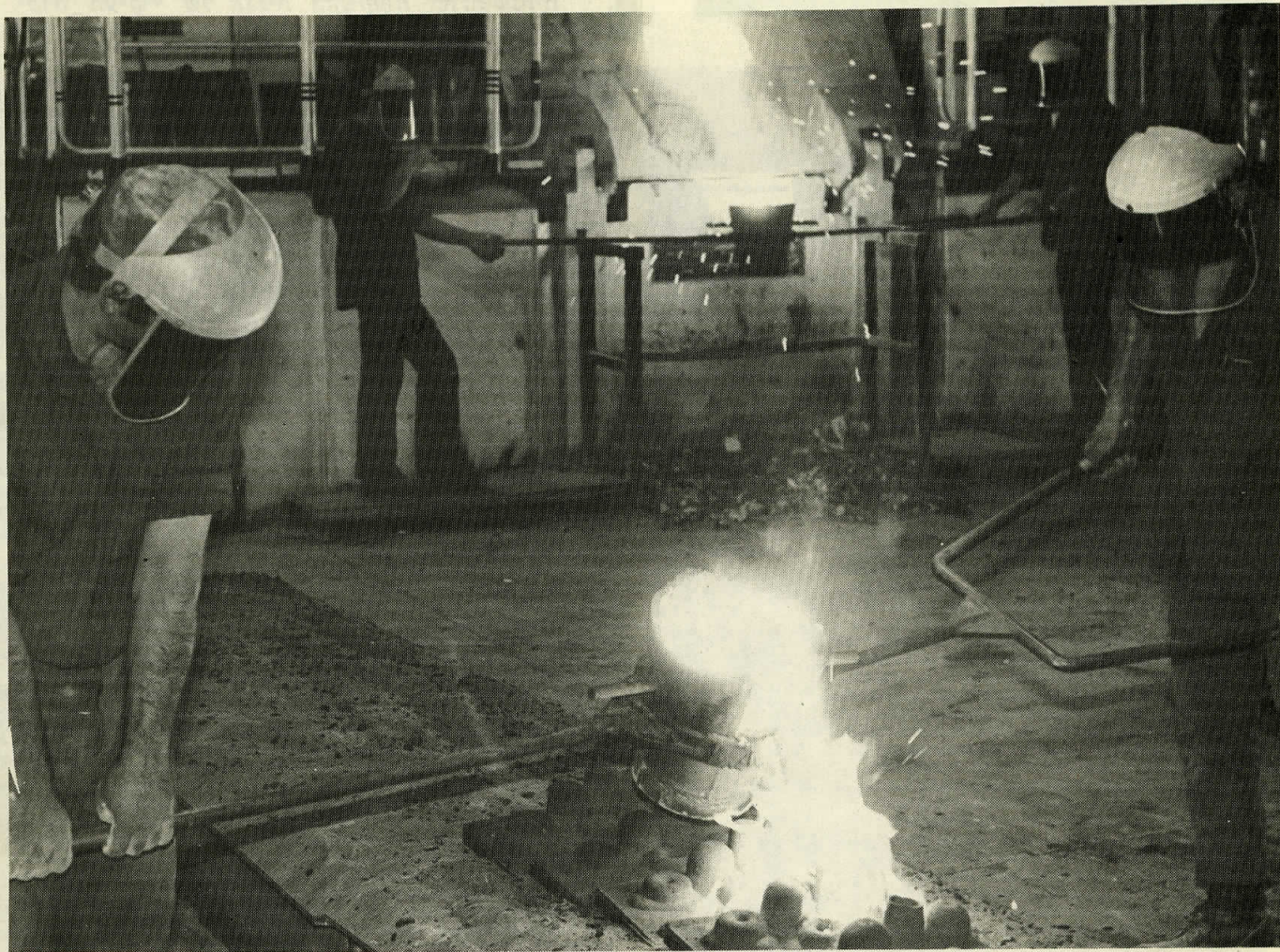

בכוחם שלהם. עם זאת, ייצור הברזים הכדוריים אינו מושתת כולו על ידע עצמי, אלא גם על ידע שהושג כתוצאה מהסכם ידע עם חברה אמריקאית, שהיא אחד היצרנים החשובים ביותר בנושא זה במשק האמריקני. אחד ההישגים הבולטים במחקר ובפיתוח שנעשים במפעל הבונים הוא בכך שאביזרי הצנרת של המפעל עומדים כיום בתקנים הבינלאומיים של מיבנה, מידות ואיכות, ומבחינות אלו הם אינם נופלים מתוצרתם של טובי המפעלים בעולם.

גם בבדיקת הרכבו ואיכותו של נתך הנירוסטה, מתקדם מפעל "הבונים" יותר ממפעלים מקבילים בענף, בכך שהוא נוטל דגמי נירוסטה מתוך תנורי ההתכה ובודק בעזרת מחשב את ההרכב האחוזי של הנירוסטה.

כל דגם של נירוסטה מוכנס לתוך ספקטרומטר המקריץ עליו קרני X, והפוטונים הנפלטים מתוכו ממויינים בעזרת מחשב מתוצרת אלסינט, ומאחר שכל יסוד מתכתי פולט פוטונים בכמות ובתדירות שונים מאשר יסודות אחרים, מאפשר הדבר למחשב לקבוע את ההרכב האחוזי של הנירוסטה.

אך לא רק על הרכבה וטיבה של מתכת הנירוסטה מפקחים בעזרת מחשב, אלא גם על פעילותו של המפעל בכללותה. המפעל רכש מחשב י.ב.מ. 34 עם שישה מסרי פים, ובאמצעותו הוא מקיים בקרה ופיקוח על נושאי פעילות אלה: קביעת תכנית השקעות בציוד, ניהול מלאי, תמחיר ותיקצוב. המחשב מסייע למפעל לחשב בכל עת את כמות המלאי האופטימלית שעליו להחזיק במחסנים,

כי מלאי מיותר משמעו כסף שאינו מניב פירות.

בד בבד עם פיתוח יציקות הנירוסטה, התמחו אנשי המפעל ביציקת אלומיניום. כשלב הראשון הם יצקו אבז"רי השקייה ולאחר מכן עסקו ביציקות מסחריות רגילות. מאוחר יותר חל מיפנה רציני ברמת המוצרים המופקים ובשמונה השנים האחרונות התרכז המפעל ביציקות מתוחכמות המיועדות לתעשיית המטוסים ולתעשיית האלקטרוניקה והתיקשורת. אלו זקוקות ליציקות המצטיינות בתכונות ספציפיות ובטיב מעולה מבחינת דיוק המידות וחוזק המתכת.

תכנית ההשקעות של המפעל, הנעזרת כאמור במידע הנלקח מהמחשב, חותרת להשגת שתי מטרות:

* להגדיל את כושר הייצור של המפעל מבלי להגדיל את כוח האדם;

* להגדיל את יעילותה של מערכת הייצור במפעל.

וזאת לדעת: מפעל "הבונים" הוא מפעל תעשייתי השייך לקיבוץ, ומאחר שהמפעל מתפקד במסגרת חברתית כזו הוא כפוף לכל האילוצים והמיגבלות המוטלים עליו מצד החברה הקיבוצית. המיגבלה החריפה ביותר היא זו של ההכרח להעסיק כוח אדם מוגבל בכמותו. המפעל, על אף שהוא מעסיק שכירים, מושתת בעיקרו על כוח האדם של הקיבוץ, וכוח זה הוא כוח מוגבל, הן מבחינה כמותית והן מבחינה רמת הבריאות, הגיל והיכולת הפיזית של העובדים.

יעדה העיקרי של תכנית ההשקעות התלת-שנתית

של המפעל הוא לענות על מיגבלות אלו, והדבר נעשה בדרך של הגברת האוטומציה במפעל. בעת האחרונה רכש המפעל והכניס לקו הייצור את המכונות האוטומטיות הבאות:

* קרוסלה מתוחכמת ליציקות.

* מחרטת ויקמן "WICKMAN" לעיבוד נירוסטה, עם שש תחנות עבודה.

* מחרטת "פוניקס" ("PHOENIX") לעיבוד שבבי אוטומטי של גופי ברזים $2\frac{1}{2}$ - 6".

היעד הרחוק של המפעל הוא להמעיס ככל האפשר את מספר השכירים המועסקים על ידו, ולהתבסס יותר ויותר על כוח העבודה של חברי הקיבוץ.

טעות גדולה היא
בחשבנו שגילו הכל.
למה הדבר דומה?
כאילו חשבנו שהאופק
הוא סוף העולם.

למיר

